

ELŐFIZETÉSI ÁRAR:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4.
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6.

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáca-utca 2.
 A szerkesztőség kéziratok visszaszedésére
 vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.
 Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.
 Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, szeptember 29.

Anyagi érdekeink.

(K. Ö.) A király-programm pontozatai között különösen megragadta figyelmemet a harmadik pont, mely így szól:

»A 67-es alap revíziója, amennyiben gazdasági, vagy egyéb, az Ausztria és Magyarország közötti viszonyt érintő kérdésekről van szó, nem egyoldalulag a korona és a nemzet által, hanem csakis a monarchia mindkét állama között, mindkét kormány közvetítése mellett és az ad hoc kinevezendő parlamenti bizottságok által fog létrehozni és ő Felsége által szentesítendő kompromisszum alapján eszközöltetni.«

Az emlékeztető audienzia óta Fejérvárnak ismeretes magyarázata iparkodott ugyan ennek a sérelmes pontnak élet venni, de nem az a módja, egy közjogi bottlás korrigálásának, hogy Fejérvár a hírlapírók előtt kijelentse az ő felfogását. Ez örvendetes jele annak, hogy illetékes helyen is beismerték a cédula-programm e pontjának a tarthatatlanságát, de míg hivatalosan ki nem jelentik, addig nincs elejtve e programmpont. Addig pedig tanácsos részletesen foglalkozni vele.

Hogyan kell tehát ezt a pontot értenünk? Helyes értelmezéssel azt kell kiolvasnunk belőle, hogy az Ausztriához való gazdasági viszonyunkat a 67-es közjogi viszony módjára akarják kezelni, vagyis oly módon, hogy gazdasági viszo-

nyunk megváltoztatására irányuló törekvésünk Ausztria akarata és hozzájárulásától legyen függővé téve. A kiegyezést tehát nem bonthatjuk fel és az önálló vámterületre át nem léphetünk, hacsak ebbe Ausztria is bele nem egyezik. A két alkotmányos tényező, az országgyűlés és a korona, nem elégségesek a gazdasági kérdések elintézésére, amennyiben azok a 67-es alap mngváltoztatására vonatkoznak, hanem belevonandó Ausztria és az osztrák kormány is. Kifejezést nyer ezzel az Ausztriában folyton hangoztatott az az elv, hogy az uralkodó nem tesz kifogást az önálló vámterület létesítése ellen, ha eziránt Ausztriával megtudunk egyezni. Osztrák szempontból helyesen gondolkodván, hogy Ausztria egyszerűen nem fog belemenni a közös vámterület felbontásába.

Szabad önrendelkezésünk ez a megkötése azonban ellenkezik a kiegyezés alaptörvényével és az 1899-ik évi XXX. t.-cikkkel.

Mi indította Magyarországot arra, hogy Ausztriával közös vámterületet létesítsen? Kizárólagosan a gazdasági célszerűség. Azt hittük, hogy közös vámterületen jobban megtudjuk védeni gazdasági és kereskedelmi érdekeinket. A vámközösség nem alapszik a pragmatica sanction. Magyarország tehát mint jogilag külön ország, saját kormánya és törvényhozása útján intézkedik a gazdasági közösség, vagy különválás ügyében. Ide semmi beavatkozása az osztrák kormánynak és

törvényhozásnak. Vám és kereskedelmi szövetséget Ausztriával csak azért kötöttünk, mert felismertük a kiegyezés célszerűségét, de gondoskodtunk önállóságunk törvényes garanciáiról, mikor a 67-ik törvény 68. §-ában határozottan kimondottuk, hogy »amennyiben a fentebbi 54—67. §§-okban elsorolt tárgyak felett az egyezkedés nem sikerülne, az ország önálló törvényes intézkedési jogát magának fentartja s minden jogai erejében is sértetlenek maradnak.«

Mindig is ezen elv szerint jártunk el, valahányszor kereskedelmi szövetséget kötöttünk és mikor a gazdasági közösség már türethetlenné kezdett válni, önálló rendelkezési jogunkat törvénybe iktattuk. Az 1899. évi XXX. t.-cz. egyenesen a fenebb idézett 68-ik §-ra való hivatkozással mondja ki az önálló vámterület jogi állapotát. Visszatérni tehát a gazdasági viszonyunk a 67-es közjogi viszony módjára való kezelésére nem lenne más, mint a 67-es alaphoz gazdasági vonatkozásaiban való visszafejlesztésére. Egyszerűen lemondanánk arról a jogunkról, hogy gazdasági ügyeinkben önállóan intézkedhessünk. Vagyis állandó gazdasági közösségre lépnénk Ausztriával. Sem a kiegyezésre, sem egyéb Ausztriát érintő gazdasági ügyekben a »magyar törvényhozás« önállóan nem járhatna el, hanem ezeket az ügyeket egy közös bizottság intézné, melynek határozatait a közös uralkodó mindkét államra nézve kötelezően szentesítené.

„TISZÁNTÚL“ TÁROZÁJA.

A lejtőn.

Írta: Kovács Irén.

Az asztalon még a nem rég elfogyasztott ebéd maradványai látszanak. Paál Imre az asztal mellett ül tenyerébe hajtott fejjel. Arczán nagy lelkiharccal tükröződik vissza.

Oly kor-olykor felsóhajt s az ablaknál álló felesége felé tekint.

Paálné remek arczán a bosszuság árnya huzódik keresztül, de még a bosszus kifejezés sem tud arca szépségén rontani.

Férje megpróbálja beczégető beszéddel csillapítani, de még felé sem fordul csak szép homlokát ráncsolja össze még dühösebben.

Paál Imre belátva, hogy hiába minden békéltető kísérlet, vette kalapját azon szándékkal, hogy elmegy.

»Egy kis beszédem van veled Imre.« Fordult hirtelen Paálné férjéhez, a ki kalapját le-

téve a fiatal asszony elébe állt, nagy szelid szeméit szeretettel nyugtatva felesége arczán.

»Már napok óta szándéksom neked megmondni, hogy ez a helyzet türethetetlen s én elvagyok határozva végét szakítani.«

»De édes Irmám...«

»Hagass! Tudom mit akarsz mondani, hogy nem tehetsz rolla, hogy ilyen kevés a fizetésed. Mindig ez a kifogásod. Hanem ez én előttem nem kifogás. Mikor elakartál venni azt mondtad, iparkodni fogsz mellékes irodai munkával pótolni a fizetést. És ki az, a ki nem néz semmi munka után, mint az én férjem. Pedig megmondtam, hogy én félek a szegénységtől. Nem jól mondtam, nem félek, hanem utálok, gyűlölöm! Es elképzelted menyire kell azt az embert gyűlölöm, a ki szegénységemnek okozója.«

Az utolsó szavaknál Paál Imre oly fájdalommal kiáltott fel, hogy felesége is megdöbbent és szelidebben folytatta:

»Látod Imre mondtam ezt nagynéném, hogy én soha sem leszek boldog szegényasszony és

menyivel jobb lett volna mind kettőnkre, ha rá halgatsz és nem kényszerítesz arra, hogy hozzád menjek. Ugy-e megmondta ezt a néni, hogy a hol belép a szükség, ott kilép a szerelem.«

»De édes Irmám én még most is úgy szeretlek mint akkor«, szölt a férfi, majdnem siránkozó hangon, a mi a nőt újra dühre ingerelte.

»De én azzal nem lakom jól, érted-e? és én éhes vagyok, mint egy fenevad! Tegnap előtt paprikás burgonya volt ebédre, tegnap leves burgonya, ma már nem jutott hozzá semmi, hát ettünk hajába burgonyát, de este már az sem lesz. Tetszik neked ez a menü, Paál Imre?«

»Nekem még a száraz kenyér is jól esne te melletted édesem«, szölt a férfi szelid, megtört hangon.

»De nekem nem ám! Megmodtan teneked a mult hónapban, hogy ezt nem tűröm tovább s ha te nem változtatasz a helyzeten fogok én!«

»Hogyan változtatasz? Azt már meg mond-

— A legjobban ajánlható az úri közönségnek ruha-beszerzésre —

MITTEILER EDE

Nagyvárad,
 Fő-utca.
 (Uri Casinó-épület)
 TELEFON 520.

angol divatszabó-cég

☞ Szövetek és belések méterenkint nálam a legolcsóbb gyári árban szerezhetők be. ☞

mely angol szövetekből a legújabb szabás szerint a legszebb kivitelben készít **férfi öltönyöket**, s minden e szakba vágó ruhaneműeket. — **Női costümök**, valódi angol SZÖVETEK nagy választékban.

Lehetnek véleményeltérések a kiegyezés czélszerűségét és az önálló vámterület szükségességét illetőleg, nem lehet azonban véleményeltérés, ha arról van szó, hogy Magyarországnak összes gazdasági és kereskedelmi ügyeit illetőleg törvényileg biztosított önálló rendelkezési joga van.

A politikai válság.

A M. E. L. bécsi levelezője azt írja, hogy a királyi program öt pontja közül csak egyet kell komolyan venni: az első.

A király sohasem fogja megadni a magyar vezényleti nyelvet, mert ebben a hadsereg kettéosztását látja.

Ez az elhatározása megmásíthatatlan, melynek fentartásában el fognak menni még a nyílt abszolutizmusig, ha másképpen nem lehet, a fegyveres erőszakig.

Ez a lényeg, a többi csak sallang.

Ha a koalíció ma kikapcsolja követeléseit közül a magyar vezényleti nyelvet, képviselői és vezérei rögtön szívesen látott vendégek lesznek a Burgban és elérhetnek ott mindent, amit akarnak.

Elérhetik a magyar államiság kidomborítását a külügyekben, elérhetik az önálló vámterület behozatalát a mostani kereskedelmi szerződések lejártával és elérhetik, hogy szabad kezük legyen Magyarország belügyeiben, még katonai téren is elérhetik azt, hogy szigorúban viszik keresztül a területi rendszert, hogy megoldják a címer és zászlókérdést, hogy fakultatíve beleviszik a magyar nyelvet a katonai bírásokba, szóval, hogy megvalósuljon mindaz, amit Apponyi annak idején még mint a szabadelvűpárt ~~szóval~~ az ő memorandumában kívánt.

Ha azonban a koalíció ragaszkodni fog a vezényleti nyelvhez, akkor egyhamar nem lesz béke, mert a királytól soha, még elvi kijelen-

tést sem lehet kapni a magyar vezényszó mellett.

Ma szinte bizonyos, hogy *Fejérváry* újabb kinevezést kap. Az újabb kihallgatások már nem arra irányulnak, hogy érintkezést találjanak a koalícióval, hanem tisztán arra, hogy kibontakozást keressenek a koalíció megkerülésével.

Gróf *Csáky* Albin nem lesz az egyetlen, akit a király meg fog hallgatni. Sorra kerülnek a lejárt szabadelvűpárt nagyságai, *Hieronymi* Károly és *Khuen-Héderváry* Károly is szóhoz fognak ismét jutni és az egész Tisza-gárda újból oda fog férdőzni a király és a nemzet közé.

Fejérváry kinevezése vagy bárki másnak a kinevezése nem fog rögtön bekövetkezni, hanem a legjobb esetben is csak a jövő hét során. A vádindítvánnyal nem sokat törődnek. Miután magyar képviselőházban csak szerdán és szombaton olvashatják fel az indítványkönyvet, nem félnek attól, hogy az indítvány az október 10-iki ülésben előkerül; hogy pedig utóbb megszavazásra ne kerüljön, arról újabb elnapolással és végszükség esetén a sokat tagadott *házfelosztással* fognak gondoskodni.

Ezekkel szemben a koalíció csak kétféleképpen rendezkedhetik be. Vagy úgy, hogy lemond a magyar vezényszórol és ezt még a *tizenkettedik órában* a király tudomására hozza vagy úgy, hogy a nemzetet beleviszi a legtökéletesebb passzív rezisztenciába s mindabba ami evvel jár.

Csáky meghívása.

A tegnapi audiencia váratlan eredménye gróf *Csáky* Albin meghívása foglalkoztatja ismét a politikai világot. A főrendiáz elnökének meghívásához ugyan aligha lehet kombinációkat fűzni, mert hiszen köztudomásu, hogy márcziusban is akartak vele kísérletezni s akkor visszautasította. Pedig a februári tömeges kihallgatásokkor még nem volt úgy kiélesedve a helyzet, mint a szeptember 23-iki öt perces audiencia után.

Ha — amint előrelátható — a korona gróf *Csáky* Albinnal boldogul, az a terv, hogy október 10-ig nem történik semmi, de 12-én (?) báró *Fejérváry* Géza újra megkapja kinevezését és reaktiválja a kormányt. Az ügyvezetőket feltűssíti s beszélük, hogy *Károlyi* György gróf is helyet kap az ügyvezető kabinetben. Az országgyűlést a hivatalos lapban közölteendő királyi kéziratral akarják elnapolni.

Fejérváry kinevezése.

Feltétlenül megbízható bécsi információ alapján az *Esti Ujság* a következőket jelenti:

Befejezett dolog, hogy *Fejérváry* tegnap megkapta ő *Felségétől* a *fölhatalmazást* a kormányzat továbbvitelére, megkapta pedig az *általános választói jog* alapján, amely a király elé terjesztett programjának sarkalatos tétele volt. Hogy ez az általános választói jog a maga teljességében olyan-e, mint a nemzetközi szociálisták gondolják, az nem bizonyos, de kétségtelen, hogy a választói jognak igen széles alapon való kiterjesztését jelenti. A Fejérváry-kormány kinevezése október 12-én fog bekövetkezni s ugyanekkor Fejérváry a kabinetet rekonstruálni fogja. *Október 10-én elnapoltatja* a képviselőházat december elejéig s ez alatt az idő alatt előkészülnék az *új választásokra*.

A 3. §. elejtése.

A függetlenségi körbe még az esti órákban eljutott a hír, amely a császári ultimátum harmadik pontjának helyreigazítását jelentette. A hír azonban nem lepte meg az ellenzékét. Bizonyosra vette mindenki, hogy Bécsben sietve fogják rektifikálni az ultimátum harmadik pontját, hogy így csillapítsák az országos fölháborodást, amelyet a király pontozatai keltettek. Ellenben nem tartják teljes rektifikációnak Fejérváry nyilatkozatát s azt hiszik, hogy a teljes visszavonást az új kormányra bízzák. Ellég

tam neked Irma, hogy el nem hagyhatsz mert felkereslek bárhova rejtőzz, mialat ezt mondta Paál Irme szeme olyan báljóslatuan villogott, hogy azt a szelid szemet el sem lehetett így képzeln.

Felesége daczosan vetette fel szép fejét miközben férjének, ki egy székre rogyott, hátat fordított.

»Azt hiszem még elég kívánatos vagyok!« vetette oda férjének mialatt a tükörbe nézett s egy mosoly futott keresztül arcán.

Eszébe jutott egy kis kalandja a napokban, mikor a vásárcsarnokban járt. Látta maga előtt azt a jól megtermett bankárt sovár szemével s még most is hallani véli indulattal elfojtott hangját: » — — — — — aranyral raknám az utját végig szép asszony, hogy a földre nekeljen lépnie,« vajjon mit szólna a bankár, ha mint kérte, ma meglátogatná.

Ilyen gondolatok kergeték egymást agyában. ijedten fordult meg a tükörtől, mert zokogást hallott. Megmozdult szive fenekén az a kis jószág, a mit még a nyomor nem ölt ki egészen odarohant férjéhez átfogta fejét és úgy csókolta le a könyveket arcjáról. Hisz szerette férjét, csak a szegénységhez nem volt türelme.

»No ne sirj, te bolondos ember, te! Hát miért is haragítasz meg ezzel a nagy hanyagsággal, hogy semmi munka után nem nézel.

»No, ugy-e most már megbékéltünk, te nagy gyerek, te!«

»Hanem magadnak is be kell látnod, hogy a helyzetünk nem maradhat így, ahogy most van, ugy-e.«

A férfi a nő keblére hajtott fejével intett igent.

»Mikor én téged kérdeztelek, hogy özvegy anyád miből él, te azt mondtad, van annak életjáradéka. Mig él negyven forintot kap havonta. — Ez egy nagy hazugság volt tölled, mert te küldöd neki a pénzt és ezért a hazugságért is megérdemled, hogy egy kicsit szenvedj.«

»Féltem, nem jössz hozzám, ha megtudod, hogy én tartom az anyámat.«

»Nagy bolond vagy te, Imre! Örült szerelmeddel tönkretettél mindkettőnket! A gyermeknek kötelessége szülőit tartani, ha azok rá vannak szorulva. Hanem miért nem jön anyád hozzánk? Ezt már többször kérdeztem és te mindig kitértél a válaszadás alól. Ha ő itt volna a kétfelé osztott fizetés együtt maradna és job-

ban megélhetnénk. Meg ő egyedül van falun, mi pedig ketten itt Pesten, ahol minden drága és mégis több megy ő neki a fizetéséből mint a mennyi nekünk marad. Ez nem helyes dolog. — De azt tudni akarom miért nem jön ő hozzánk! Követelem őszintén beszélni!

»Mikor hívtam azt mondta, itt mindig eszébe lenne az, hogy mi tartjuk. Tudod, milyen büszke anyám.« »Azt tudom milyen büszke«, felelt Paálné gunyosan, csak még azt csodálom ez a büszkeség annyira nem terjed, hogy fizetésedek ne kétharmadát, hanem az egészet el nem fogadja, azzal nem is törődve, hogy az ő egyetlen fia fenn Pesten hogyan él.

»Igazán bámulatos anyai szeretet és sokat megtesz az ember ha büszke.«

»Ne bántsd az anyámat Irma!«

»Nem bántom ha ide jön és megosztja velünk a szükségét, nélkülözést, de hogy ő falun kényelembé él míg mi itt nyomorgunk, nem tudom megbocsájtani neki, csak ha ő is ide jön.«

»Nem jön fel« mondta Pál csüggedten, én már könyörögtem neki eleget, hallani sem akar a pesti életről.«

»Hát bizony ez édes Imre nem valam-

Lithion tartalmu!

Gyógyvíz és üdítő ital.
Szénsavdús.
Könnyen emészthető!

A singléri

SZULTÁN-FORRÁS

Lithion tartalmu!

húgyoldó és húgy-
hajtó hatásu!

Szakorvosok előkelő betegek vesebajoknál, húgyhólyag-bántalmaknál, emésztési és légzési szervek hurutainál páratlan sikerrel alkalmazzák, illetve, ha sználják Magyarország legolcsóbb gyógy- és élvezeti vizeinek egyike. A SZULTÁN-forrás kútközelősége: *Holénia Béla Eperjes* — Kapható *Kádár János* urnál *Nagyvárad*.

kedvező hatást tett Csáky Albin gróf meghívásának a hire. Csákyt ugyanis higgadt, törvénytudó politikusként tartják, akit a békés kibontakozás hívének ismernek. Általában pedig azt hiszik, hogy Csáky gróf inkább a közvetítő szerepét fogja játszani.

Csáky Albin és a választói jog.

Csáky Albin grófnak a király elé való meghívása aktuálissá teszi a főrendiház elnökének az általános választói jogra való nyilatkozatát.

Ha a statisztikai adatokból bebizonyul — mondotta Csáky Albin gróf, — hogy az általános választói jog behozatala magyar nemzeti szempontból nem veszedelmes, akkor én föltétlenül híve vagyok az általános választói jognak.

Mint hírlik, hogy Csáky Albint nem fogják miniszterelnöknek designálni, miután ő többször kijelentette, hogy ilyen megbízatást — egészsége állapotára való tekintettel — semmi körülmények között sem fogadhat el. Csáky alkalmasint homo regiusz lesz, aki a korona és a koalíció között való közvetítést fogja magára vállalni.

A szabadelvűpárt értekezlete.

Szabadelvűpárti körökben hírlik, hogy a pártot a jövő hét elején értekezletre fogják összehívni. Ebben az irányban már értesítették is Tisza István grófot.

Ugyancsak a jövő hét elején fog elkészülni munkálataival a programkészítő bizottság, továbbá a pártszervező bizottság is.

Goluchowsky bukása (?)

A *Frankfurter Zeitung* mai száma jelenti: Hiteles információk alapján a pillanatnyi helyzetet így határozhatom meg: A Burgban még mindig ingadoznak, míg Magyarországon az izgalom egyre nő. Az udvarnál vonakodnak Fejérvárynak megadni az eszközöket, amelyekre szüksége van, hogy egyáltalában existálhasson. Régi programja nem elég a kormány újból való átvételéhez, mert a parlament megsértéseért is elégtételt kell szolgáltatnia. Itt azt hiszik, hogy *Goluchowsky* bukása kien-

gyönyörű élet, nem csodálom ha a mama nem kíván belőle és gyorsan felkaczagott Paálné s férjének könnyel telt meg a szeme, mialatt sompolyogva ment kalapja után.

Bántotta, hogy anyjának nem tudta pártját fogni, mert belátta, feleségének sokban igaza van. Mikor feleségét homlokán csókolta, az olyan mozdulattal húzta végig homlokán kezét, hogy az ember nem lehet vele tisztában, a csókot akarta-e letörölni vagy az ott motoszkáló gondolatot elűzni.

»Meg van még az arany keresztm ami anyámtól maradt, beviszem zálogba. Hanem te is, néz valami után,« szolt távozó férjének, aki lehajtott fejjel, mély gondba borulva ment el hazulról.

Egy idő múlva hirtelen felugrott Paálné fejét daczosan felvetette.

»Ha az anyja nem törődik velem, mit törődjem én! Sietek, míg meg nem gondolom én is a bankár is a dolgot.« Lázás sietséggel öltözött, nagy gondot fordítva magára. Bár ruhája jócskán kopott volt, mégis igazán szép volt, amint sietve elhagyta lakásukat.

Szeme titokzatos fényvel ragyogott, arca az izgalomtól ki volt pirulva s kikkel találkozott nem igen hagyták egy tekintetre. De ő észre sem vette a járó-kelőket, csak ment gyorsan.

Ment a »lejtőn« lefelé.

gesztelheti a magyar közvéleményt, mert ő a végzetes szombati audienciának a rendezője. De valószínűleg keresnek formát, melyben a korona a kellő nyomatékkal kijelentheti, hogy a Hűsburg eseményeit tévesen magyarázta a közvélemény. Az udvarnál hangoztatják is, hogy a nemzetet nem akarták megalázni, a király csak az utolsó pillanatban vesztette el a türelmét, mert közvetlenül az audiencia előtt Kossuthnak egy intranzigens cikkét tették az íróasztalára.

Fejérváry Budapesten.

Báró *Fejérváry* Géza lemondott miniszterelnök ma délben egy óra 50 perczkor érkezett meg Budapestre.

Wedel és a válság.

Bécsből jelenti egy távirat: A *Neue Freie Presse* illetékes helyről nyert értesülés alapján helyreigazítólak kijelenti, hogy a német nagykövet a monarchia belső ügyeibe és nevezetesen a vezényleti nyelvbe semmi alakban sem avatkozott be és ebben az ügyben sohasem fogadta ő Felsége a nagykövetet.

Tüntetés az egyetemen.

Budapest, szept. 29.

A tudományegyetem központi épületének aulájában tegnap délelőtt az egyetemi hallgatók a »Népszava« című szociálista lap tegnapi számát elégették. Azután a Kossuth-nóta hangjai mellett bevonultak az egyetem téri főkapu elé, hogy ott fogadhassák a műegyetemi hallgatókat, akik megígérték, hogy tegnap délelőtt küldöttséget menesztenek a rektorhoz és megkérlik, hogy tiltsa ki az egyetemről a szociálista hallgatókat.

Tizenegyedfél órakor meg is érkeztek a technikusok. Lehettek vagy háromszázan. A kapu előtt megválasztották a küldöttséget, amely Óhegyi Lajos és Horváth Andor vezetésével nyomban tisztelgett dr. Láng Lajos rektornál. Óhegyi tolmácsolta a hallgatók kérését. Láng Lajos válaszában kijelentette, hogy vétene az egyetem szabadsága ellen, ha a küldöttség kérését teljesítené és csak egy embert is kiltana az egyetemről politikai meggyőződése és elvei miatt. Fölhivta azonban a küldöttséget, hogy indítsanak széleskörű nyomozást annak kiderítésére, volt-e része valamelyik szociálista egyetemi hallgatónak társai törbeccsalásában és a tegnapielőtti vérengzésben. Ha kétségtelen bizonyítékokat szereznek egyik-másik bűnösségére, akkor kérjenek ellenük fegyelmi vizsgálatot s biztosítja az ifjúságot, hogy a tanács kérlelhetlen szigorral fog ellenük eljárni.

A küldöttség tudomásul vette a választ, aztán köszönetet mondott a rektorak azért az intézkedéséért, amelylyel fölhitva a rendőrséget, hogy ha az ifjúságnak engedelmet ad politikai demonstrációkra, gondoskodják arról is, hogy ne történjék bántódása. Míg a küldöttség odajárt, a hallgatók fölvonult az aulába, ahol Beregi Oszkár bölcsészhallgató, a Nemzeti színház művésze, általános kívánságra elszavalta Rákosi Jenőnek »Fogjunk kezét, hogy reszketni ne kelljen az eljövendő óriásokat« című versét.

A küldöttség éppen akkor jött vissza, mikor a szavaltat nyomán támadt éljenzés és tapsvihar zugott. Az ifjak meglepedéssel vették tudomásul a rektor válaszáat, aztán csendben eloszlottak. A technikusok felvonulásakor a

Kecskeméti-utca üzlettulajdonosai a tüntetés-től való félelmükben rendőrségért telefonáltak. Jeszenszky Gellért negyedik kerületi kapitány vezetésével hamarosan husz gyalogos és tíz lovasrendőr jött a hívásra az egyetem elé, dolguk azonban nem akadt.

Itt említjük meg, hogy a szerdai véres zavargás egyik áldozatának, Somogyi Jenőnek az állapota még mindig válságos. Dr. Farkas kir. tanácsos, főorvos, a sebesült kezelőorvosa azonban nem tett le a reményről, hogy a kis beteget megmenti. A többi sebesült állapota kielégítő.

A szinügyi bizottság ülése.

Az új szezomban tegnap tartotta első ülését Nagy-Várad város szinügyi-bizottsága.

A szinigazgató által október hónapra bemutatott műsor eléggé megfelel a közönség igényeinek s hat új darab bemutatását igéri. A műsorba felvett régebbi darabok is jól vannak összeválogatva, csak az a kérdés, hogy mennyibe lesz a műsor megtartva. Addig reméljük a legjobbat.

A bizottság örömmel vette tudomásul, hogy Somogyi életbe léptette az eddigi kettős rendszer helyett a hármas bérleti rendszert, ami által a közönség szélesebb rétege jut páholybérletre.

Az előadások 8 órakor való megkezdése megbukott s a bizottság az eddigi rendszerhez ragaszkodott. Képtelenség is lenne, hogy este 8 órakor kezdjék az előadásokat. Ilyen sehol nincs, mert a legnagyobb színházaknál 7 órakor kezdik az előadásokat. Mi nem vagyunk Párisban, ahol éjjélkor még pezsgő az élet. A fél 8 óras kezdésnél is bosszankodik a közönség, ha 10 óránál tovább tart az előadás. Megbukott — nem érdemes rá több szót vesztegetni.

A szinügyi-bizottság üléséről a következőket adjuk:

Dr. Hoványi Géza elnökle alatt jelen voltak: Miskolczy Barna, Kőszeghy József, Harmathy Károly, Beczkay Lajos, dr. Halász Lajos, dr. Moskovits József, dr. Kurländer Ede, dr. Gyémánt Jenő, Somogyi Károly szinigazgató és Juricskay Barna aljegyző.

Dr. Hoványi Géza elnök az ülés elején a bizottságnak bejelentette, hogy *Eleméry Ferencz* a szinügyi bizottság volt jegyzője alkapitánynyá választatván, helyette a városi tanács *Juricskay* Barna aljegyzőt küldte ki a bizottság jegyzőjéül. A bejelentést a bizottság tudomásul vette s *Eleméry Ferencz*nek működéséért jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak.

Az októberi műsor.

Ezután az elnök bemutatta a szinigazgató által október hónapra kitűzött darabok jegyzékét, a következőkben:

Falinicza,	János vitéz,
<i>Kolibri mama</i> (uj),	Heidelbergi diákélet,
Rákóczy,	<i>Postás fiu</i> (uj),
Hajduk hadnagya,	Szivem,
<i>Lőcsei fehérasszony</i> (uj)	Kis kofa,
<i>Főzsi</i> (uj),	Télen,
<i>Mischu lányok</i> (uj),	Medea.
<i>Kati néni</i> (uj),	

Délutáni előadásokra kitűzettek: *Aszfalt* betyár, *Vörös haju*, *Dunanan apó*, *János vitéz*, *Rákóczy*. Október 19-én délután ifjúsági előadás lesz s *Himfy* dalait adják.

A bemutatott műsord tudomásul vették.

Az új bérlet-rendszer.

Bejelentette az elnök továbbá, hogy a szinigazgatónak sikerült a szinügyi bizottság régi hóajtásának megfelelően s a közönség öröme

a hármas A B C bérletrendszert keresztülvinni, 210 bérlet-előadással.

Többen hozzászóltak a kérdéshez, s ki-mondotta a bizottság, hogy amennyiben a jövőben visszatérne az igazgató a páros és páratlan bérletrendszerre, a régi bérlőknek a jogai megóvassanak és fentartassanak.

Mivel az igazgató 210 előadásra hirdetett bérletet s azonkívül bejelentette, hogy minden vasárnap bérletszünetben tart előadásokat így május végéig, tehát az egész szezonban mindennap már le van foglalva, az esetleges vendégszereplésekre vagy más alkalmakra nem jut bérletszünet.

A bizottság a 210 napos bérletet s a vasárnapi bérletszüneteket azzal a kikötéssel veszi tudomásul, hogy minden más bérletszüneti előadáshoz előzőleg ki kell kérni az igazgatónak a bizottság jóváhagyását.

A nyolcz óra nem kell.

Több bérlő beadványban kérte, hogy a színelőadások ezután *nyolcz órakor* kezdessenek meg.

A bizottság tagjai ezt a kérelmet nagyon kedvezőtlenül fogadták s többen kinyilatkoztatták, hogy annak keresztülvitele merőben képtelenség.

A bizottság az eddig fél 8 órai rendszer meghagyását határozta el s erre utasította a színingazgatót.

Szigligeti szobra.

Elnök felvetette a Szigligeti szobor ügyét. A színház Szigligeti nevét viseli s a színház elé tervezett Szigligeti szobor még mindig hiányzik. Amidőn erre a Szigligeti Társaság figyelmét felhívja, indítványozza, hogy a színingazgató a szobor javára rendezzen egy előadást.

Somogyi Károly színingazgató kijelentette, hogy készséggel teljesíti a bizottság ezen óhaját.

Magyar dráma-ciklus.

Még a mult szezonban felmerült az eszme, hogy a kolozsvári s más példák után egy magyar drámai ciklust rendezzen Somogyi Károly színingazgató.

Ezúttal Kurländer Ede dr vetette fel újból az eszmét s egy szűkebb bizottság kiküldését indítványozta.

Az indítványt elfogadták s dr Hoványi Géza elnöklete alatt Rádl Ödön, dr Várady Zsigmond, dr Halász Lajos, dr Gyémánt Jenő, dr Kurländer Ede és Juricskay Barna tagokból álló bizottságot küldtek ki a drámai ciklus ügyében.

Változások a személyzetben.

Végül tudomásul vették Somogyi Károly színingazgató azon bejelentését, hogy *Agnelly Irén* és *Orley Flóra* kiléptek a szintársulat kötelékéből, továbbá *Nagy Sándort* a hösszeremes szerepkörre szerződtette.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

- Szept. 30. A jogügyi bizottság ülése d. u. 3 órakor.
Okt. 1. Stark-jubileum.
Október 1. A hegyközség közgyűlése.
Okt. 2. A Sztaroveczky-gyermekórház felügyelő bizottságának ülése d. u. 3 órakor.
Okt. 2. A városi nyugdíj-bizottság ülése d. u. 4 órakor.
Okt. 3. Pénzügyi szakbizottság által kiküldött ad hoc bizottság ülése d. u. 3 órakor.
Okt. 5. Közigazgatási bizottság ülése a városházán d. u. 3 órakor.
Okt. 7. Pénzügyi szakbizottság ülése d. u. 3 órakor.
Okt. 15—18. Országos kath. nagygyűlés Budapesten.

Öt új püspök.

Késő éjjel közli velünk budapesti tudósítónk telefonjelentése a meglepő hírt, hogy a király öt püspöki kinevezést írt alá. A váratlan hír bejárta az egész fővárost, mi azonban most még csak föntartással közölhetjük. Tudósításunk szerint Ő Felsége:

Várossy Gyula székesfejérvári püspököt kalocsai érsekké,

Prohászka Ottokárt székesfejérvári püspökké,

Zichy Gyula gróf pápai szolgálattevő kamarást pécsi püspökké,

Mayer Béla czimzetes püspököt, ez idő szerint kalocsai káptalani helynököt, szatmári püspökké és

Balás Lajos váci kanonokot rosznyói püspökké nevezte ki.

A kinevezés híre országszerte érthető örömet s izgatottságot kelt. A hivatalos közzététel forrásunk szerint a legközelebbi napokban történik.

Előfizetési felhívás.

Az élet egyetemére átvitt keresztény hit s a komoly munkában megnyilatkozó hazaszeretet azok a legfőbb irányelvek, amelyeket egy de-czenniummal ezelőtt lapunk homlokterébe állítottunk. Tántorithatatlan, következetes meggyőződéssel valljuk ugyanis, hogy lelkiismeretben kötelező elvek nélkül, bensőleg átértett hivatás nélkül, a legmesszebbmenő áldozatokra kész ügyszeretet nélkül, magasra tűzött ideális célok nélkül a sajtó léte jogosulatlan, utmutatás a téveterg és elhibázott, működése meddő, haszontalan, sőt egyenesen veszélyes.

Ilyen princípiumok szemmel tartása mellett igyekeztünk komoly, tartalmas, korszerű, változatos lapot adni. Gárdánkban éppen ezért a készülségnek, a tudásnak, a rátermettségnek és az erkölcsi integritásnak kellő fajsúlyát tekintettük domináló momentumnak. Ezzel a táborkarral mindenkor olyan lapot kívántunk kiállítani, amely a hazai katolikus renesszánsz előnyomulásával lépést tartson, azt a maga hatáskörében irányítani alkalmas és méltó legyen.

Hogy hivatásunkat betöltöttük, legközvetlenebb tanuja olvasóközönségünk, amely hűségesen kitartott mellettünk az évek folyamán, Kérjük ezt a pártolást továbbra is. Joggal appellálunk a városok és faluk keresztény intelligenciájára, a papi és világi tanárookra, a katolikus néptanítóokra, a honorácziórokra, tisztviselőkre, földbirtokosokra, gazdatisztekre, az érdemes polgári osztályra, egyszóval *mindenkire számítunk*, aki a keresztény Magyarországot, a sokféle nyűgtől szabad, hitvallásos vagyonos, magyar nemzet állam kiépítését akarja *Ne huzódozzék senki, mert aki nincs velünk ellenünk van.*

Kivánatos azonban, hogy nagybecsült előfizetőink közül azok, akik *előfizetésükkel esetleg hátralékban volnának, talán egy-két-három évről is*, lapunkat ne csak megrendeljük továbbra is, hanem jelentékeny összeget kitevő tartozásukat meg is fizessék. A lapkiadás témérdek anyagi teherrel, felelősséggel jár, ami aztán egészségtelenül megnövekszik akkor, ha még a közönség részéről elvállalt kötelezettsé-

gek teljesítése is elmarad, *nem ritkán többszöri felszólítás után is.*

Bizalommal kérjük előfizetőink támogatását, az előfizetési pénzeknek valamint, az esetleges hátralékoknak, ahol fölmerültek, beküldését.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre — — — — 4 »

Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 »

A TISZÁNTÚL szerkesztősége és kiadóhivatala

* **Király nevenapja.** Jövő héten, okt. hó 4-én, szerdán lesz a király nevenapja. Ez alkalomból Nagyváradon a latin szertartású római katolikus székesegyházban délelőtt 9 órakor hálaadó szent mise lesz, melyre *Vinkler József* választott püspök, püspöki helynök tegnap hivatalos uton hívta meg a katonai és polgári hatóságokat, tanintézeteket.

* **A polgármester itthon.** *Rimler* Károly polgármester egészségének helyreállítása céljából Kreutzen fürdőt kereste fet, azonban betegsége még súlyosabbra vált, bár életveszélyes, orvosa dr *Berkovits* Miklós elutazott a beteg polgármesterhez, akivel ma visszautazik Nagyváradra, s itt fogja magát gyógykezeltetni. A város közönsége mély részvétellel értesült a polgárnagy betegségéről s hön óhajtuk, hogy mielőbb visszanyerje teljes egészségét s átvegye a város ügyeinek vezetését.

* **A nagyváradai Kossuth-szoborra** újabb a következő adományok érkeztek: *Csanády Virgil* zenetanár Budapestről 30 koronát küldött egy Élesden szeptember 2-án rendezett zártkörű hangverseny jövedelméből; *Bitzó János* ur az olaszii elemi fiúiskola növénydekeinek gyűjtéséből 3 korona 92 fillért; *Varga Lajos* és *Puskás Jenő* egy szept 10-én rendezett műkedvelői előadás jövedelmeképen 22 koronát. (A műkedvelői előadásban részt vettek: *Varga Lajos*, *Puskás Jenő*, *Farkas Berta*, *Homay Sándor*, *Nagy Gábor*, *Kunz Terike*.) Adakoztak továbbá: *Papp Miklós* kir. pénzügyigazgató ivén a vezetése alatti pénzügyigazgatóság, továbbá a mellérendelt számvevőség, dohányáruraktár és fővámhivatal tisztviselő kara 19 kor. 40 fillért; dr *Altmann Jakab* ur gyűjtött 20 koronát; *Réz Bertalan* ur 21 kor. 40 fillért. Ezzel a Kossuth-szobor alapra eddig gyűjtött összeg: *7643 kor. 31 fill.* A hazafias adományokért köszönetét fejezi ki a szoborbizottság nevében dr *Adorján Emil* elnök.

* Szociálisták a városi iskolákban.

Egyik helybeli lap azon hírt közölte, hogy a nagyváradai szociáldemokrata párt a télen munkásképző tanfolyamokat létesít. A továbbképzés ellen senkinek nem lehet kifogása. Ezt teljesíti a városi ipariskola s annak továbbképző tantolyama s ilyen irányban működik már évek óta szép eredménnyel a helybeli kath. legényegylet. Ha a szociálisták is ezt akarják, nem kifogásolható, azonban az eddigi szakelőadásokból azt láttuk, hogy azok a szabadkőművesek, akik a szociálistáknak ilyen előadásokat tartottak, — nagy részben a munkások által meg nem érthető, — de félreérthető tanokat hirdettek s előadásuk a

Darvinismusról, az evolúzióról, Spencer Herbert stb. tanairól nem hasznos, hanem káros befolyással volt. És most a város akar, a hír szerint, helyiségről gondoskodni ezen előadásokhoz. Ha már minden áron ilyen tanokkal akarják boldogítani a nemzetellenes szociálistákat a páholy urai, tartsák meg előadásait a szakegyeteken. Amint a többi intézmények és egyetek a saját körükben tudják szolgálni a továbbképzést, a város segélye nélkül, tegyék ezt Bokányi zászlótépő hívei is, — vagy ha az előadó urak annyira szívükön viselik a szociálisták továbbképzését, tartsák meg ezen előadásukat a páholyban, nem a város által emelt iskolákban.

* **Egyetemek kórházak egylete.** A király védelme alatt álló Egyetemek kórházak egylete beadványt nyújtott be Biharvármegye törvényhatóságához, melyben felkéri a törvényhatóságot, miszerint a kórház alapításához 200 koronával mint pártoló vagy 1000 koronával mint alapító, illetve 5000 koronával mint kórház egyleti ágyalapító lépjen be az alapítók tagjai közé. A kérelem Nagyvárad városához is megérkezett.

* **A villamos vasut kocsjai.** A nagyvárad villamos vasut sineit a Szent László téren most rakják le. Az építési munkálatok oly gyorsan haladnak előre, hogy február hónapban valószínűleg megszólalnak a villamos vasut csengői Nagyvárad utcáin. A kereskedelmi miniszter tegnap leiratot intézett Nagyvárad városához, amely szerint a villamos vasuton alkalmazandó motorkocsik villamos berendezésének és felszerelésének terveit és műszaki leírását jóváhagyta.

* **Ülések a városházán.** A jövő héten ismét kijut a gyűlésekből a városházán. Hétfőn október 2-án délután 3 órakor a gyermekkórház választmánya, délután 4 órakor pedig a nyugdíj bizottság ülésezik. — Október 3-án, kedden délután 3 órakor a városi tisztviselők fizetésrendezése tárgyában kiküldött bizottság tartja ülését. — Október 5-én, csütörtökön Nagyvárad város közigazgatási bizottságának rendes havi ülése lesz. — Október 7-én, szombaton délután 3 órakor pedig a pénzügyi szakbizottság ülésezik.

* **A kolerabeteg katonák elhelyezése.** Mint már irtuk, a temesvári hadtestparancsnokság rendelkezésének megfelelőleg a nagyvárad katonai állomásparancsnokság megkereste a város tanácsát, hogy együttes értekezleten jelöljenek ki megfelelő elkülönített helyet az esetleg mutatkozó kolerabeteg katonák részére. A város e végből Komlóssy József tanácsnok elnökletével kiküldte dr. Baróthy Akos tiszti főorvost és Kőszeghy József főmérnököt, hogy az állomásparancsnokság képviselőivel lépjenek érintkezésbe. Az együttes értekezlet ma, szombaton reggel 9 órakor lesz a városházán.

* **Névváltoztatás.** Kiskoru Kacz Jenő és Aladár nagyvárad lakosok vezetéknevüket »Komlós«-ra változtatták.

* **Nem lesz motor-közlekedés.** Tokay Mihály nagyvárad lakos már az előző évében engedélyt kért Nagyvárad városától iparszerű motorkocsi közlekedésre, de a kérelmet elutasította a város. Tokay most a fürdőbe akar motorkocsi közlekedést berendezni, nem ugyan télire, de a jövő nyárra s erre kért engedélyt. A főkapitány az engedély megadását nem véleményezi, mert a motorkocsi még nincs kipróbálva s nincs megállapítva annak veszélytelensége. Felemlíti még a főkapitány, hogy a motorközlekedés sértené a bérkocsisok érde-

keit. — Szerintünk a fürdőbe való közlekedés berendezése nem is tartozik a főkapitány ilyen irányú elbírálása alá, csak annyiban, mint ipar, a közönségnek meg nagy szüksége volna, hogy olcsón és kényelmesen juthasson ki a fürdőbe.

* **Czigányprimás magyarruhában.** Varga Lajos jónévű cigányprimás annak közlésére kért fel bennünket, hogy ma szombaton, valamint holnapután, hétfőn este a Széchenyi-szálló éttermében bandája élén, diszmagyarban szebbnél-szebb kurucznótákat fog játszani.

* **Megégett asszony.** Özvegy Nagy Jánosné, Tokai Ágnes ötvenhat éves biharfélégyházi parasztasszony kenyérsütés közben a kemence szájánál a petróleumlámpát töltögette. A petróleum meggyuladt, az asszony ruhája is lángborult s csakhamar egészen összeégett és meghalt.

* **Az osztálysorsjáték** tegnapi húzásán a következő számokat huzzák ki — nyerménnyel:

10.000 koronát nyertek: 4322 51232 100044.
5000 koronát nyertek: 785 94038.
2000 koronát nyertek: 2632 3818 9480
11392 11795 13515 22687 22946 27748 30599
38780 44246 45535 50887 52901 59777 63604
68538 71382 75319 75907 97233 99827 99066
107164 109194.

1000 koronát nyertek: 654 2634 4875
7059 7722 8496 9726 12446 11840 14251
17916 182225 19462 21148 21392 24317 25339
27649 35476 35951 38088 41106 41008 44614
46109 51018 51742 60235 60416 60857 61805
63305 64844 66145 66280 68137 74861 79064
81294 82394 84616 85541 93528 94567 98670
107617 109040 109263.

500 koronát nyertek: 2565 2884 3495
3892 4822 10722 11043 11855 12118 15070
17770 19935 20245 20778 23308 26301 28539
34500 35898 37014 37577 40997 43743 44075
45076 46522 48014 50822 52115 54725 63347
67453 76538 67541 71578 27614 73350 79171
80745 80933 82641 84429 84767 86051 86132
91546 92829 92936 93579 96190 96427 98209
99279 99911 101545 101577 102141 102440
103774 107031 109273.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

Ma

nagy disznótor

CZEGLÉDI SÁNDOR

vendéglőjében.

x **Nagyra becsült** vendégeimnek és jóakaróimnak ez uton kívánok boldog új esztendőt és jó ünnepeket. *Kurtág* Dezső, a Lloyd kávéház tulajdonosa.

Pannonia étterme és télikert.

Első minőségű **Dréher-féle KORONA-SÖR**, termelőktől beszerzett **kitünő BOROK**; továbbá izletes villás-reggeli **zóna szerint is kiszolgálva 20 fillérért.**
Tisztelettel
KARNER GYULA vendéglős.

x Felhívjuk a t. olvasó közönség figyelmét **Mitteiler Ede** férfi-szabó mai számunkban közölt hirdetésére.

x **Sok pénzt takarít**, ha mindennemű vásznat, ágyneműt, paplant, takarót, női és férfi fehérneműt közvetlenül gyárakból rendel. *Kereskedelmi iroda Budapest, Kerepesi-ut 65. I. em.*

IRODALOM.

A miseruha (casulo). Irta dr. Némethy Gyula. Nagyszabású, érdekes tanulmány jelent meg a fenti cím alatt dr. Némethy Gyula, a tudós papnővelde tanár tollából. A munka három részből áll. Első része a miseruha történetével foglalkozik 7 fejezetben, melyeknek tárgya a miseruha eredete, nevei és története a történelem fonalán végig napjainkig. A II. rész a miseruha liturgiájával foglalkozik 7 fejezetben keresztül, melyekben részletesen tárgyalja a miseruha alakját, anyagát, színét, díszítését, díszítésének mintáit, himzését, megáldását. Végül a III. rész a miseruha szimbolikáját fejt ki. A kitünő tanulmányra még vizs-zatérünk; ára 2 korona, kapható a szerzőnél.

Megjelent a Jézus szts. Szive nagy képes naptár magyar nyelvű kiadása az 1906. évre. 11 nagy iv, 176 oldal terjedelemben. Ez az izléses, csinos kivitelű naptár Jézus szts. Szive tiszteletét terjesztő tanulságos olvasmányokban bővelkedik. Ezenkívül olvashatunk benne tanulságos és épületes cikkeket, sok érdekesítő, szívet-lelket nemesítő eredeti elbeszélést, az ország és világ mult évi fontosabb eseményeit, hasznos tudnivalókat a mindennapi élet számára, felvidító adomákat. Szöveg közé alkalmazott és gyönyörűen sikerült aczélmetszeti képei egytől-egyig kifogástalanok és fölülte díszesek. Remek szép műmelléklete Jézus engesztelő áldozatát ábrázolja, mely keretbe foglalva áhitatra gerjesztő s bármely szobának ékességül szolgálhat. Mindezek figyelembe vétele után bátran elmondhatjuk, hogy a Jézus legsz. Szive naptár úgy tartalmi, mint művészi szempontból kívánni valót nem hagy hátra s bizonyára az ország legszebb, legsikerültebb s egyuttal legolcsóbb naptára fog lenni. Bolti ára és postán bérmentve 60 fillér, tömeges megrendelésnél nagy árkedvezmény.

SZINHÁZ.

Belépő.

Három havi szünet után ismét megnyílnak a kívül feketére füstölt, de belül még mindig hófehér színház kapui.

A rekkenő hőség után egy kis művészet után szomjazva, lépjük át ma a színház küszöbét.

Vajjon megtaláljuk-e?

Azt hisszük, igen.

Az elmúlt év a mennyire kevéssé volt élvezetes a közönségre, annyira tanulságos lehetett az igazgatóságra nézve. S egyes jelek arra vallanak, hogy az igazgatóság ezeket a tanulságokat le is vonta.

Reménykedve kezdjük meg az új évadot s szívből mondunk Isten hozott-at az érkezett művészeknek. Kívánunk nekik csupa ragyogó sikert — a magunk önző érdekéből is.

A mai előadás. Ma este megnyílnak a Szigligeti színház kapui, s színre kerül a »Fatinicza« című gyönyörű zenéjű operette, amely évtized óta nem ment Nagyváradon s egész újdonság számba megy. A darab főszerepeit: Gerlaci Hermin, Bárdos Irma, Hidy Irén, Simon Mariska, Anday Terka, Komáromy Margit, Verő Janka, Palásthy S., Székely Gyula, Tihanyi, Bérczi, Sz. Nagy Imre játsszák. A mai megnyitó előadás bérletszünetben, rendes helyárral megy.

Két előadás a Szigligeti-színházban. Holnap, vasárnap két előadás lesz a Szigligeti-színházban, d. u. 3 órakor fél helyárral színre kerül az »Aszfaltbetyár« énekes bohózat; este rendes helyárral, bérletszünetben a »János vitéz« daljáték, Arady Aranka, Buday T., T. Pogány Janka, Bárdos Irma, Palásthy, Tihanyi, Bérczivel a főszerepekben. A holnapi előadá-

sokra már ma délután 3 órától lehet jegyeket előre váltani.

Harangjelzés. A színház igazgatósága e helyütt is értesíti a t. közönséget, miszerint a előadások közvetlen megkezdése előtt a színpadról jövő harangjelzés lesz, amely arra lesz hivatva figyelmeztetni a t. közönséget, hogy helyét idejében a nézőtérre elfoglalhassa. *Az előadások pont fél nyolcz órakor kezdődnek.*

TANÜGY.

Gyorsíró tanfolyam. Nagyváradon a Gabelsberger rendszerű gyorsírászat nagyobb mértékű elterjedése céljából felhívom az érdeklődő női és férfi ifjúság figyelmét arra, hogy az Országos Magyar Gyorsíró Egyesület Nagyváradon tanfolyamot nyit meg Simonyi Ernő állami főreál- s okleveles gyorsírás-tanár vezetésével. A tanfolyam célja, hogy a gyorsírás fokozottabb mértékben terjedjen és gyorsírók alakulhasson, mely ne engedje többé e nemes művészetet Nagyváradon elalélni. Jelentkezést elfogad a tanfolyamra s bővebb felvilágosítást ad a vezető gyorsírás-tanár. *Vikár Béla* az Orsz. Magyar Gyorsíró Egyesület elnöke.

TÁVIRATOK.

A válság.

Csáky és Fejérváry.

Budapest, szept. 29. (Saját tud. táv.) Abczug Tisza, abczug Csáky, abczug báró Fejérváry! Ki ne emlékeznek e gunydalra a véderővita idejéből. Ime, most megismétlődik a história a politikában is. Tisza megbukott, de már előzőleg el kellett ejtenie Fejérváryt, mint honvédelmi minisztert, hogy kabinetet alakíthasson. Aztán mégis Fejérváry jött, mígnem megint megbukott ő is. És most jön, ha csak tanácsadónak is, Csáky. Egész circulus vitiosus. Vajjon milyen sors éri őt és tanácsát?

Csáky szerepe.

A főrendiház elnöke Szepesmindszentről elutazott Bécsbe, hova ma este 9 óra 15 perczkor érkezett meg és a Hotel Imperiálba szállt. Holnapjelentkezik a meghívó értelmében kihallgatásra. Beavatott politikai körök tudni vélik, hogy Csáky semmi esetre sem vállalja a kabinet-alakítást, nem is szólítja föl erre a király. Még csak közvetítőszeressel sem kívánja terhelni. Az ő föladata ezuttal, úgy látszik, kizárólag a *tanácsadás és véleménynyilvánítás* lesz.

Mellékkérdésekre fogja megtenni észrevételeit. Nyilatkoznia kell Fejérváry programját illetően, hogy kivihetőnek tartja-e, avagy nem. Ettől a nyilatkozattól függ, úgy hírlik, vajjon a király *ki-nevezi-e újból Fejérváryt* miniszterelnökké?

A király tehát különös súlyt helyez Csáky tanácsára. Mégis legnagyobb valószínűség szerint megfogja hallgatni később a koalíció egy-két vezérpolitikusát azon esetben is, ha Csáky helyesli Fejérváry terveit.

A berlini kéz.

Egy fővárosi esti ujság mindenféle czáfolatok mellett és után is állítja, hogy

a *német császár befolyása* legalább is közreműködött a fekete szombat előkészítésében, miután főként a *kereskedelmi szerződést* ellenzi.

Minisztertanács.

Fejérváry alig ért haza, máris minisztertanácsot tartott a lelépő kabinet, mint a félhivatalosa jelenti, délután fél-négykor.

Bánffy a kihallgatásról.

A kormány német félhivatalosának oly tartalmu cikkére, mintha a vezérpolitikusok *maguk lettek volna okai az audiencia rövidségének*, miután meglepetésükben az ultimátummal szemben szóhoz sem jutottak, most Bánffy elmondja feleletül a *kihallgatás külső részleteit*. Ha az uralkodó hosszabb közös tanácskozást kívánt volna az öt vezérrel folytatni, akkor a *kísérő momentumok egészen mások lettek volna*.

Ilyen alkalmakkor bevett gyakorlat szerint az asztal a tanácsterem közepén van, körülötte székek, az asztalon papír s írószer. Ezuttal azonban a székek az asztaltól távol, a fal mellett állottak. Az asztal *csupasz* volt, az ablakokhoz közel álló írópölcz volt elhelyezve. Ő felsége, mikor elébe járultak, egyszerűen átadta nekik az írásba foglalt deklarációt, megnevezte Goluchowskit, azzal sarkon fordult *s az írópölcz felé ment*. Akárki, akárhogy akarja is szépiteni a történeteket, a kihallgatás ezzel *befejeződött*. Bánffy csak csodálkozásának adott kifejezést akkor, amikor a Goluchowskira vonatkozó kérdést megtette. Ez azonban csak egy pillanat műve volt.

Apponyi és a kibontakozás.

Apponyi egy bécsi ujság tudósítójának kijelentette, hogy szeptember huszonharmadikát a magyar nemzet az *osztrák tanácsadónak* köszönheti. A kibontakozáshoz tekintélyes magyar közvetítőre van szükség. Ilyen *Széll Kálmán*. Egyébként bárhogy alakuljanak is mostanában a körülmények, bizonyos, hogy a *huzavonát Bécs már nem bírja* sokáig s a *megoldás közel van*. Csak nyugodtan kell tehát várni és várni.

Egy másik lapnak olyként nyilatkozott Apponyi, hogy sem az általános választói jogtól, sem a szociáldemokráciától nem kell a nemzeti követeléseket félteni. A szociálistáknak a fővárosban nincsen nagy talajuk, csak néhány gyári központon s az általános választói jog behozatala esetén is csak elenyésző kis csoport juthatna be a parlamentbe.

Hol a szabadelvűpárt?

Ugy látszik egészen eltűnik idő multával. Jobb is. Éppen alkalomszerű, itt az őszi hervadás ideje. Hire járt, hogy a párt értekezletet tart, a legutóbbi tervektől eltérőleg már ezen a héten. De nem lett belőle semmi.

A Népszava.

A *Népszavától megvonta a főváros a kolportázs jogát, miután féktelen izgatásaival a közbiztonságot veszélyez-*

teti. A derék intézkedés nagy riadalmat okozott. Erősen zsebbenülő dolog is ez.

A Royal kára.

A Royal-szálló állítólag föl fog mondani a függetlenségi pártkörnek, miután a lefolyt tüntetések temérdek kárt okoztak a vállalatnak.

A müegyetemi hallgatók.

Jónás Ödön rektor atyai felhívást intézett az ifjúsághoz, amelyben fokozottabb, méltóságteljes komolyságra, higadt-ságra inti őket.

Nemzeti ellentállás.

Szolnok-Dobokamegye mély megütközését fejezte ki az audiencia fölött. Harminczasbizottságot alakított. *Wass Béla* gróf *tíz-ezer* koronát ajánlott föl a passzív rezisztencia támogatására.

A fáklyásmenet.

Éjfél után vesszük a telefonjelentést, hogy a hétfői fáklyásmenet igen *nagy-szabásu* lesz. *5000 fáklyát szereztek be*. Nagy ünnepély előzi meg, amely zártkörű lesz. Itt ünnepélyesen *fölvatják a zászlót, melyet a szociálisták összetéptek*. A fáklyásmenet a Kossuth Lajos-utczán indul és a Károlyköruton, Andrassyuton, Terézköruton át vonul a a függetlenségi pártkör elé. Onnan beszéd után az Erzsébetköruton, Kossuth Lajosutczán a Kigyóterre vonul s itt eloszlik. A rendre a polgárság ügyel.

Ugront elítélték.

Budapest, szept. 29. (Saját tud. táv.) A székelyudvarhelyi törvényszék ma délután 5 órakor hirdetett ítéletet a Székely Takarékpénztár ügyében. *Ugront vetkes bukás vétségében bűnösnek mondották ki*. Elítélték 3000 korona pénzbüntetésre. Ugron és védője a bűnösség megállapítása miatt, az ügyész a büntetés súlyosbítása miatt felebbezték. A többi vádlottat fölmentették.

Felmentett halálra ítélt.

Essen, szept. 29. Az esküdtbiróság egy Alt nevű munkást, ki azzal volt vádolva, hogy feleségét meggyilkolta s a kit a bíróság az első tárgyaláson halálra ítélt, a per megújítása következtében felmentette, mert teljes ártatlansága bebizonyult.

Az orosz дума.

Pétervár, szept. 29. A Rusz értesülése szerint Buligin belügyminiszter megállapította, hogy Szibéria 15 képviselőt fog küldeni a dumába

A kolera.

Varsó, szeptember 29. (Saját tud. táv.) Prága külvárosában tegnap nyolcz ázsiai koleraesetet konstataáltak.

Stössel beteg.

Pétervár, szeptember 29. Saját tudósítónktól. Stössel tábornokot szélhűdés érte és most Moszkvában betegen fekszik. A tábornok baloldali benutságban szenved.

Hármas császárतालákozás.

Berlin, szeptember 29. Saját tudósítónktól. A *«Kleines Journal»* jelentése szerint még

ez ősz folyamán a csár és Vilmosz császár újból találkozni fognak. Nincs kizárva, hogy ezen a találkozón Ferencz József király is résztvesz.

REGÉNYCSARNOK.

A titkos levél.

Írta: A. C. D.

Azonnal átszámazzatták azokhoz, a kik már vártak rá és a kiknek kellett. Már most, hogyan érjük azt utól, merre keressük? Nem, ez elérhetetlen dolog...

A miniszterelnök fölkel helyéről:

— Az ön állítása teljesen megokolt, Holmes uram — mondta — fájdalom, magam is érzem, hogy az ügy kisiklott kezünk közül.

— Még azt tehetjük fel — szólt Holmes ismét — hogy az ön legénye, vagy a kegyelmes asszony komornája vitte el a levelet...

— Azok régi és becsületes cselédek.

— Ha jól érttem, az ön szobája a második emeleten van és kívülről oda nincs bejárat, tehát észrevétlenül senki sem hatolhat be. Így csak a háziak közül vehette el valaki. Hová vihette a tolvaj a fontos okmányt? ... Csak valamelyik nemzetközi kémnek, vagy valamely e fajta titkos ügynöknek. Ezekkel az urakkal én kétségbeesetten jó ismeretségben vagyok... Azzal kezdem meg a kutatásomat, hogy felkeresem őket, megnézem, nem hagyta-e el valamelyik a helyét? ... Ha valamelyik hiányzik közülük, főleg ha a múlt éjszaka óta hiányzik, tudni fogjuk, hová került a levél.

— Miért hiányoznék? kérdezte az európai ügyek vezetője. — Hiszen itt helyben is bármely követséghez elvihette a levelet!

— Azt nem hiszem. Ezek az ügynökök teljesen függetlenül dolgoznak és a követségekkel legtöbbször feszült viszonyban állanak.

A miniszterelnök helybehagyólag intett:

— Azt gondolom, Holmes uram teljesen igaza van. Az ilyen fontos dolgot sajátkezűleg fogják a főhadiszállásra vinni... Meg vagyok győződve, hogy ön pompásan okoskodik... Jöjjön, kedves Hope, kötelességeinket nem szabad elmulasztanunk minden szerencsétlenségünk mellett sem. Ha a dolgok valami új fordulatot vennének, tudatni fogjuk önnek Holmes ur és reméljük, viszont ön is értesít majd kutatásainak eredményéről!

A két államférfi megbícczentette fejét és komoly arccal kísértelt szobáikból.

Mikor előkelő vendégeink betették maguk megett az ajtót, Holmes pipára gyújtott és pár perczig pipaszó mellett gondolkodott. Én pedig elővettem a reggeli lapot és elmerültem egy szenzációs bűneset olvasásába, mely az éjjel esett meg London városában. Éppen javában olvastam, mikor barátom hirtelen felugrott és pipáját a kandalló párkányára dobta.

— Ugy van — kiáltott — jobb módot nem tudok kieszelni! ... A helyzet kétségbeesztő, az bizonyos, de nem reménytelen. Még talán nem is késő, ha biztosan megtudhatnánk, melyik vitte el... Megeshet, hogy még nem is adta ki a kezéből. Ejh, végre is, ezekkel a jómadarakkal szemben csak pénzkérdés az egész! Nekem pedig a brit kincstár áll most a hátam megett. Ha még kapható, megvásárolom... Meglehet, hogy a ravasz fráter várakozik egyelőre s megpróbálja, mennyit zsarolhat ki Angliától, mielőtt a másik államhoz fordulna... Három olyan jó firmát is tudok, a ki hajlandó e fajta kis üzletre: Oberstein, La Rothiere és Lucas Eduardo... felkeresem azonnal mind a három darabot.

Egy pillantást vettem az újságba:

— Lucas Eduardo, ugyanaz, a ki a Godolphin-utcában lakik?

— Ugyanaz.

— Azt aligha keresheted fel.

— És miért?

— Hát csak azért, mert az éjjel meggyilkolták a lakásán.

Óriási meglepedésemre szolgált tapasztalom, hogy mennyire meglepetem barátomat; ő már ugyanis elégszer meglepett engem, most az egyszer visszaadtam neki! Csodálkozva tekintett rám, majd kiragadta az újságot kezemből. A következő törvénytörési esetet olvastam, mikor az imént Holmes felugrott:

Gyilkosság Westminsterben.

Titokzatos büntettnök jöttek nyomára az elmúlt éjjel a Godolphin-utcának tizenhatodik számú házában. Ez a ház a Godolphin-utcának egyik ó-divatu, tizennyolczadik századbeli háza, a folyam és a major között, a képviselőház árnyékában. Ezt a kicsiny, de elegáns házacska Lucas Eduardo ur lakta, a kit a társaságban igen jól ismertek és igen kedveltek is, részben szeretetreméltó egyéniségéért, részben pedig csodás szép tenor hangjáért. Lucas ur nőtlen ember volt, ugy harmincznégy év körül lehetett. Házastársa Pringlenéből, a házvezetőnőből és Mittonból, a gavallér legényéből állt. Az előbbi öreges asszony, aki korán szokott lefeküdni és a ház legfelső emeletén hál. A legény házonkívül töltötte az estét: egy barátját látogatta meg Hammersmithben. Tíz órától kezdve Lucas ur magára maradt lakásán. Mi történt ez idő alatt, senki sem sejteti: de háromnegyed tizenkettőkor Barrett rendőr a mint rendes esti sétáját végezte a Godolphine utcában, észrevette, hogy a tizenhatodik számú ház ajtaja félig nyitva áll. Megkopogtatta az ajtót, de nem kapott feleletet. Az ablakból világosságot látott; erre újból kopogtatott, ismét hiába. Ekkor belökte az ajtót és belépett a házba. A szoba irtóztatónan rendetlen volt, minden butor egy oldalra volt összerakva, a szoba közepén pedig egy felborított karosszék hevert. A szék mellett göröcsösen a szék egyik lábába kapaszkodva, fekküdt a ház szerencsétlen tulajdonosa. Sziven szurták és rögtön bele kellett halnia sebébe. A halálhozó szerszám egy indus tör volt, melyet a gyilkos a falról vehetett le a többi keleti diszfégyver közül. A gyilkosság nem eredhetett rablási szándékból, mert a tettes semmiféle értékes holmiho nem nyúlt. Lucas Eduardo ur oly ismert és rokonszenves tagja volt az előkelő világnak, hogy gyászos halála bizonyára nagy részvétet kelt ismerőseinek és barátainak széles körében.

— Na, Watson, mit sejtessz ebből? — kérdezte hosszú szünet után Holmes.

— Komikus találkozás a dolgoknak — feleltem.

(Folyt köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Kincstári lovak árverése. Közhírré teszem, hogy a cs. és kir. 19 sz. hadosztály tűzerezred parancsnokság részéről hétfőn azaz 1905. évi október hó 2-án d. e. 9 órakor a h-lybeli lóvásártéren 10 darab kincstári szolgálati ló fog árverés útján eladatni. A venni szándékozók figyelmét erre azon megjegyzéssel hívom fel, hogy a vevő a vételárat és a harmadik fokozat szerint fizetendő bélyegilletéket, az eladási helyen azonnal köteles megfizetni. Nagyvárad, 1905. szeptember hó 27. Darvassy Lajos tanácsnok.

A Hangya kongresszusa. A »Hangya« kötelékébe tartozó fogyasztási szövetkezetek kongresszusát a rendezőség újabb értesítése szerint nem október 16-án, hanem október hó 14-én tartják meg. A kongresszus a Köztelek közgyűlési termében lesz, kezdete délelőtt 10 óra.

A gabonatözsde határideje.

Budapest, szept. 29.

Buza okt. — — — — 15.94
Rozs okt.-re — — — — 12.64

Tengeri április 1906. — — — 16.16
Zab ápr.-ra — — — — 12.12
Repeze aug.-ra — — — — 21.06

Értéktözsde.

Budapest, szept. 29.

Osztrák hitelrészvény — — — 669.25
Magyar hitelrészvény — — — 782.75
Leszámitoló bank — — — 474.—
Rimamurányi — — — — 588.—
Osztrák-m. államvasuti részvény 675.—
Közuti vasut — — — — 572.—
Városi villamos vasut — — — 314.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1905 szept. 29-én.

Magyar aranyjárdék 4% — — — 115.75
Magyar koronajárdék 4—0% — — — 16.20
Magyar koronajárdék 3 1/2% — — — 88.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4% 96.40
Horváth-szlavon földtehermentesítési kötvény 97.50
Magyar nyereséj sorsjegy-kölesön — 221.—
Titza-szab. és szegedi sorsjegy-kölesön — 166.—
Osztrák járadék papirban — — — 100.30
Osztrák járadék ezüstben — — — 101.20
Osztrák járadék aranyban — — — 119.50
Osztrák korona járadék — — — 100.55
1860. oszt. államsorsjegyek — — — 162.—
Osztrák-magyar bankrészvény — — — 16.45
Magyar hitelbank részvény — — — 784.75
Osztrák hitelbank intézeti részvény — 6.77—
Osztrák-magyar államvasuti részvény — 67.425
20 frankos arany (Napolendor) — — — 19.10
Német birodalmi márka — — — — 117.40
London vista — — — — — 39.85
Páris vista — — — — — 95.35
20 márkás arany — — — — — 23.47

A szerkesztésért felelős:

Dr. V U C S K I C S G Y U L A.

Árverési hirdetés.

Nagyvárad város tanácsától nyert megbízás folytán a Külváros részen Madár és Kápolna-utcák sarkán levő üres telek eladása céljából 1905. évi október hó 19-ik napján d. előtt 9 órakor a városház bizottsági termében nyilvános árverést fogok tartani.

Árverés alá kerülő telek 434 négyszögmetert tesz ki a városi mérnöki hivatal által készített térrajz szerint, s kikiáltási ára négyszögmeterenként 2 korona — vagyis összesen 868 korona.

Bánatpénzül a kikiáltási ár 10 §-a szolgál mely árverelő által az árverés megkezdése előtt alulírott küldöttségi elnök kezéhez készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban teendő le.

Az árverésre bocsájtott fenti ingatlanra vonatkozó helyszínrajz és az árverési feltételek alulírott hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők s ugyan ott felvilágítások kaphatók.

Árverelni szóval vagy írásban zárt ajánlat útján lehet, a fent kitett határidőig a szóbeli árverés megkötése előtt adhatók be s ezekhez az előírt bánatpénz vagy ennek a városi pénztárba történt letételét igazoló letéti jegy is csatolandó s árverelő zárt ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy az árverési feltételeket, helyszínrajzot ösmeri s azokat magára nézve kötelezőknek elfogadja, szóbelileg árverelő az árverés megkezdése előtt az árverési feltételeknek ugyanezen körülmény elismerése végett aláírni tartoznak.

Árverelőt teit ajánlata azonnal, ellenben Nagyvárad város közönségét csakis az árverés eredménye felett hozandó határozatának jogerőre emelkedésével kötelezi.

Nagyvárad, 1905. szeptember hó 19-én.

Komlóssy József,

jog- és gazdasági tanácsnok,
küldöttségi elnök.

Világhírű előpataki gyógyviz

Számtalan előismerő nyilatkozat, a kik ennek használata után a legjobb egészségnek örvendenek! Különösen ajánlható a következő bántalmaknál:

1. **A gyomor és belek idült hurutjainál, gyomorgörcs, gyomor-égesben** a tulságos nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor- és szélcsábában, hányatoknál.

2. **Alteti vérbőségben, vérpan-
gásban, aranyérben** s az ezzel járó **rásztkór s kedélykór** szokásos székrekedéseinél.

3. **Máj- és lépdeganatokban**, az epe kivezető csöveinek **hurutos** bántalmainál, **sárgaságban, epékővekben**, a poszgerj és váltólázakból származott lépdeganatoknál.

4. **Fejlődési sápkórban** s az ezen alapuló **hószám zavaroknál**, a **görvélykór** torpid alakjainál s különösen vérszegénységi állapotoknál.

5. **A vesék és húgyhólyag hurutos bántalmainál**, a **kezdődő húgykő és fővénylegakodás** eseteiben kütűnő **húgy-savoldó**.

6. **A méh idült tömüléseinél, dagainál, fehér folyás s rendetlen havadá-
zásnál.**

7. **A nemi részek gyengeségeiben.**

8. **Angolkórban**, egyáltalában gyermekeknél a szervezet ép és erős kifejlődését vas- és mésztartalmánál fogva meglepően elősegíti, egészséges embe-
reknek is üdítő italul szolgál, s különösen borral vegyítve a háztartásoknál általános használatba van.

Egyedüli főraktár Biharmegye részére.

Maár és Szabó

fűszer-, csemege- és ásványvizek kereskedése
NAGYVÁRADON.

Butorvásárlók figyelmébe!

Olcsó

BUTOR

gyári árban, kezeség mellett
háló-, ebédlő-, szalon és uriszoba
berendezések, valamint egyes butor-
darabok a

Magyar Műbutorgyár
Részvénytársaságnál

Nagyváradon, Fő-utca elején.

Üzletvezető: **PORJESZ HERMAN.**

Teljes lakás-, kávéház- és szálloda-
berendezések műipari vállalata.

Kivánatra rajzok és költségvetések.

Kiadó lakás.

A Nagypiacz-téren, Mandel-féle házban
4 utcai szoba s a hozzá tartozó mel-
lékhelyiségekből álló emeleti lakás **1905.
november 1-re kiadó.**

Értekezhetni a »Polgári takarékpénz-
ránál» Kossuth-utca 4 szám. 1262.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

értesíti a n. érd. izzólámpa körtéket tart raktáron 3. legfeljebb 3-4 watt fogyaszt-
közönséget, hogy izzólámpa körtéket tással gyertyánként, melyek legolcsóbb áron
kaphatók. **A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér**, ha a világos (matt), színes
fényképző lámpák és mindenemű izzólámpa különlegességei ugyancsak kártell áron
kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók **nerst-lámpák** és **osmium-lámpák** gyer-
gyánként 1-5 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári
árlámpák árak mellett.

kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja

villamosvilágítási

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, lámpák kezelését, hozzávaló
szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett.

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetések ingyen.

A

„Nagyváradai Hitelbank“

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

házak és földbirtokokra 10—50 évi
időtartamra a legolcsóbb kamattal
és a legelőnyösebb feltételek mellett

törlesztéses
jelzálogkölcsonöket
nyújt,

amelyeket a legrövidebb idő alatt fo-

lyósít. Kölcsönkérő részről hiteles
telekkönyvi kivonat, kataszteri bir-
tokiv és esetleg községi becsü-bizo-
nyítvány mutatandó be. Drágább
kamatozású kölcsönöket bélyeg és
illeték-mentesen convertál.

Elfogad betétkönyvecskékre és folyó
számlára:

6 hóig elhelyezett **5%-os** kamatot
összeg után **5%-os** fizet

Előnyös feltételek mellett leszámítol váltókat

Értékpapírok, ékszerek és terményekre

előleget ad. **Az igazgatóság.**

HIRDETMÉNY.

A »Biharmegyei takarékpénztár« 1905. január hó
18-án tartott rendes közgyűlésének határoza értelmében a takarékpénztár
jelenleg forgalomban levő 200 korona névértékű részvényei bevonatnak
és **mai naptól kezdve**

600 kor. névértékű részvényekre

kicsérítettnek; és pedig: minden 3 régi részvény, illetőleg 2 régi
részvény és 1 új részvényre vonatkozó teljesen befizetett ideiglenes
elismervény, végül 6 átvételi jog gyakorlatát tanúsító igazolvány elle-
nében **1 db. új 600 korona névértékű részvény adatik ki.**
Nagyvárad 1905. június hó 5-én.

Biharmegyei Takarékpénztár
igazgatósága.